

Guía Docente				
Datos Identificativos				2019/20
Asignatura (*)	Practicum	Código	661G01032	
Titulación				
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	2º cuatrimestre	Cuarto	Obrigatoria	24
Idioma	Castelán			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos	Ter superadas as Estancias Clínicas I, II, III, IV, V, VI, VII para poder cursar esta materia.			
Departamento				
Coordinación	García Rodríguez, María Teresa	Correo electrónico	m.t.garcia.rodriguez@udc.es	
Profesorado	Conceiro Rúa, Amalia García Rodríguez, María Teresa Grandio Ferreiro, M. Carmen Moscoso Otero, Dulce Rodríguez Costa, Francisco Javier Sánchez Álvarez, Carmen María Sanchez Álvarez, Carmen Mª Seijo Bestilleiro, Rocio Souto Fernández, Estela	Correo electrónico	amalia.conceiro.rua@udc.es m.t.garcia.rodriguez@udc.es carmen.grandio@udc.es dulce.moscoso@udc.es francisco.rodriguez.costa@udc.es carmen.sanchez1@udc.es carmen.sanchez@udc.es r.seijob@udc.es estela.souto@udc.es	
Web	www.campusvirtual.udc.es/moodle			
Descrición xeral	Son Estancias Clínicas que corresponden ó nivel avanzado da aprendizaxe práctico clinica que teñen como finalidade integrar os coñecementos e habilidades adquiridas que lles permitan entender, comprender , diagnóstico e participar no deseño e desenvolvemento dun plano de coidados ás persoas nun contexto determinado de saúde, e desenvolver habilidades de comunicación efectiva cos doentes, familias e equipo.			

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe			Competencias / Resultados do título
Capacidade de participar de xeito activo e responsable como integrante do equipo asistencial	A62	B3	C1
		B5	C3
		B7	C4
		B8	C7
		B9	C12
		B11	C13
		B14	
		B18	
		B19	
		B22	

Desenvolver con habilidade estratexias de comunicación coas persoas, familias, grupos e comunidade.	A62	B5 B7 B9 B10 B11 B14 B15 B16 B22 B24	C1 C3 C4 C7 C10 C11 C12 C13
Amosar a capacidade de determinar as necesidades de coidado das persoas atendidas, establecendo os diagnósticos de enfermaría e complicacións potenciais. Planificar as intervencións e actividades necesarias. Executar con habilidade as intervencións de enfermaría garantindo a seguridade e avaliando a súa eficacia. Utilizar os Sistemas de Continuidade de Coidados.	A62	B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B10 B11 B12 B13 B14 B15 B16 B18 B19 B20 B21 B22 B24	C1 C3 C4 C6 C7 C8 C10 C11 C12 C13
Actuar segundo os principios éticos e legais que guían á profesión. Cumplir as normas de funcionamento das Institucións Sanitarias.	A62	B2 B3 B4 B5 B6 B7 B9 B10 B13 B15 B16 B18 B20 B21 B22 B24	C1 C3 C4 C6 C7 C8 C10 C11 C12 C13

Temas	Subtemas
Prácticas clínicas tuteladas, que se desenvolven en calquera ámbito da practica da enfermaría.	Permiten ó estudante intefrar os coñecementos teóricos e habilidades adquiridas; comprender e diagnosticar os problemas de saúde; diseñar un Plano de Coidados e desenvolvelo tendo en conta a situación específica de saúde.

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Prácticas clínicas	A62 B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B10 B11 B12 B13 B14 B15 B16 B18 B19 B20 B21 B22 B24 C1 C3 C4 C6 C7 C8 C10 C11 C12 C13	480	0	480
Portafolios do alumno	A62 B1 B3 B4 B8 C1 C7 C11 C12 C13	0	14	14
Seminario	A62 B2 B3 B4 B8 B9 B12 B13 B21 C1 C3 C6 C8 C10 C11 C12	4	40	44
Estudo de casos	A62 B2 B3 B4 B8 B11 B12 B13 C1 C3 C4 C6 C7 C8 C10 C11 C12	4	50	54
Actividades iniciais	A62 B1	2	0	2
Atención personalizada		6	0	6

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Prácticas clínicas	Práctica clínica de intervención integradora e avanzada que se desenvolve no ámbito hospitalario ou comunitario (segundo asignación) en quenda fixa ou rotatoria.
Portafolios do alumno	O Portafolios contén o rexistro realizado polos estudantes durante o período de práctica clínica. Cunha extensión máxima de 7 páxinas. Constará dos seguintes contidos : 1. Memoria de Prácticas, integrada polos seguintes documentos: - Reflexión Crítica sobre a Unidade Clínica ou Centro de Saúde na que se realizaron as prácticas. - Autoavaliación do estudante 2. Diario Reflexivo de Prácticas, como exercicio de introspección respecto da experiencia das Prácticas Clínicas e valoración das perspectivas profesionais e persoais.
Seminario	O estudante elixirá un procedemento, protocolo ou técnica que se realiza na unidade de prácticas para analízalo segundo as seguintes premisas: Descrición, obxectivos e material necesario (de ser o caso). Fundamento científico dos distintos pasos ou actividades das fases de execución, valoración e avaliación. Avaliación crítica segundo a evidencia científica dispoñible. Será presentado de xeito oral con apoio audiovisual entre un grupo pequeno de estudantes. As datas especifícanse no cronograma de traballo da materia.

Estudo de casos	O estudante elixirá un proceso patolóxico tipo da Unidade de Prácticas e realizará o seguimento dunha persoa con ese problema de saúde, seguindo os pasos que se enumeran a continuación: Descrición do proceso patolóxico elixido. Bases fisio-patolóxicas do caso. Enumeración dos problemas de saúde e complicacións potenciais, determinando obxectivos e actividades de enfermaría para resolver e prever os problemas reais e potenciais detectados. Valoración final do estudante sobre as fortalezas e dificultades percibidas para a realización do traballo. O traballo sobre o caso clínico enviarase por correo electrónico á profesora asignada e será presentado de forma oral (con apoio audiovisual) nunha sesión de grupo reducido. A profesora especificará, de ser o caso, a necesidade de usar taxonomía enfermeira, dependendo da unidade na que se realicen as Prácticas.
Actividades iniciais	Actividade que ten lugar antes do inicio das prácticas clínicas. Realizarase unha sesión na aula para o grupo completo de estudantes na que se especificarán as metodoloxías para o correcto desenvolvemento da materia, así como o sistema de avaliación. Así mesmo, cada profesora realiza a presentación ó grupo asignado para aclarar aspectos relativos a actividade segundo se realicen as prácticas clínicas en atención especializada ou atención primaria.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Prácticas clínicas Seminario Estudo de casos	A atención personalizada relacionada coas Prácticas clínicas ten como finalidade atender as consultas dos estudantes relacionadas co seguimento e avaliación dos coñecementos, actitudes, valores e habilidades que os estudantes deben acadar. Farase de forma individualizada, ben de xeito presencial, ou a través do correo electrónico. A atención personalizada relacionada co Seminario e Estudo de casos ten como finalidade orientar aos estudantes na realización e presentación das intervencións e situacións clínicas. O seguimento farase de forma individual ou en pequenos grupos, ben de maneira presencial, ou a través do correo electrónico.

Avaliación

Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Prácticas clínicas	A62 B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B10 B11 B12 B13 B14 B15 B16 B18 B19 B20 B21 B22 B24 C1 C3 C4 C6 C7 C8 C10 C11 C12 C13	Realizarase unha avaliación continuada a través dos criterios ou indicadores establecidos para a valoración das competencias. A asistencia é obrigatoria.	50
Portafolios do alumno	A62 B1 B3 B4 B8 C1 C7 C11 C12 C13	Para a avaliación do Portafolio terase en conta a súa presentación en tempo e forma, así como a cumplimentación correcta de todos os apartados que o compoñen: ate 3 puntos A claridade e corrección na redacción, a capacidade de síntese e a cumplimentación de todos os ítems de autoavaliación serán fundamentais para a avaliación do Portafolio: ate 3 puntos A capacidade crítica e a corrección narrativa se terán en conta para a avaliación do Diario Reflexivo de Prácticas: ate 4 puntos O peso total do Portafolios na nota final é do 5%	5

Seminario	A62 B2 B3 B4 B8 B9 B12 B13 B21 C1 C3 C6 C8 C10 C11 C12	Nos seminarios practico-clínicos, presentaránse os traballos elaborados polo estudantes. A presentación será oral con apoio audiovisual. Os criterios de avaliación son os seguintes: 1. Presentación e estrutura: ata 2 puntos. 2. Claridade na redacción: ata 2 puntos. 3. Capacidade de análise y síntese: ata 2 puntos. 4. Capacidade crítica e aportación persoal: 4 puntos	20
Estudo de casos	A62 B2 B3 B4 B8 B11 B12 B13 C1 C3 C4 C6 C7 C8 C10 C11 C12	Os estudantes presetarán o caso clinico aos outros estudantes de xeito oral e responderan as preguntas realizadas polos compoñentes do grupo. Os criterios de avaliación son os seguintes: 1. Presentación e estrutura: ata 1 puntos. 2. Claridade na redacción: ata 1 puntos. 3. Capacidade de análise y síntese : ata 4 puntos. 4. Capacidade crítica e aportación persoal: 4 puntos	25

Observacións avaliación

Para poder realizar as prácticas clínicas correspondentes é necesario estar matriculado oficialmente na materia e ter superadas as Estancias Clínicas I,II, III,IV ,V ,VI e VII; tal e como consta na memoria do título de grao.

A aplicación das porcentaxes na avaliación final para a superación da materia quedará suxeita a que cada unha das metodoloxías que computen na avaliación sexan superadas polo estudante segundo os criterios establecidos.

Dado que a asistencia ás prácticas clínicas e obrigatoria, as ausencias deberán comunicarse dacordo a normativa xeral do Centro relativa as Estancias Clínicas. Estas serán recuperadas ó remate dos rotatorios establecidos, e antes da data de peche das actas. As faltas non comunicadas serán valoradas segundo o especificado na normativa xeral do Centro.

Ó finalizar o periodo de prácticas clínicas os estudantes deberán presentar a Memoria segundo se especifica no regulamento de Estadías Clínicas.

Avaliación 2ª oportunidade

Dada a natureza das metodoloxías utilizadas no desenvolvemento da materia, na que a maioría das actividades son presenciais (Práctica clínica), e polo tanto non recuperables, os estudantes só poderán empregar a segunda oportunidade para recuperar o seminario e o estudo de casos.

Adianto de oportunidade e estudantes con matrícula parcial

Dado que a práctica clínica é unha actividade presencial, non recuperable, non é posible establecer unha avaliación diferente para estes casos. As docentes da materia valorarán a necesidade de realizar unha proba obxectiva e de carácter voluntario para aqueles/as estudantes con calificación superior a 9 e que desexen acadar a Matrícula de Honra.

Fontes de información

Bibliografía básica	- Luis MT (2008). Los Diagnósticos enfermeros. Revisión crítica y Guía Práctica.. Barcelona.Doyma - Bardají Fandos T. (2008). El diario reflexivo como herramienta de autoaprendizaje en la formación de enfermería . Nursing, Agosto 2008; 26(7):52-8. A bibliografía básica para esta materia está relacionada fundamentalmente ca especificada nas seguintes materias: Enfermaría Clínica I, II, III, IV, V, VI e VII.. Moorhead S, Johnson M, Maas ML, Swanson E. Clasificación de resultados de enfermería (NOC). 4ª ed. Barcelona: Elsevier; 20014. Bulechek GM, Butcher HK, McCloskey Dochterman J. Clasificación de Intervenciones de Enfermería (NIC). 5ª ed. Barcelona: Elsevier; 2014. NANDA International. Diagnósticos Enfermeros: Definiciones y Clasificación: 2015-2017. Barcelona: Elsevier; 2015. NANDA Internacional. Razonamiento crítico para alcanzar resultados de salud positivos. Barcelona: Elsevier; 2011. Complexo Hospitalario Universitario Juan Canalejo. Planes de Cuidados. Coruña; 2002. Complexo Hospitalario Universitario A Coruña (CHUAC)&nbsp;. Manual de Procedimientos de Enfermería do Complexo Hospitalario Universitario de A Coruña; 2008. http://www.fisterra.com/ &lt;!--[if !vml]--&gt;&lt;!--[endif]--&gt;NANDA Internacional 2011 (2011). Razonamiento Crítico para alcanzar resultados de salud positivos?. ed. Elsevier-Masson. Madrid&lt;!--[if !vml]--&gt;&lt;!--[endif]--&gt;NANDA Internacional (2013). Diagnósticos Enfermeros: Definiciones y Clasificación 2012-2014. ed. Elsevier. Madrid&lt;!--[if !vml]--&gt;&lt;!--[endif]--&gt;Johnson M, Marion et alter (2009). Interrelaciones NANDA, Noc, Nic. Diagnósticos enfermeros, resultados e intervenciones. ed. Elsevier. Madrid&lt;!--[if !vml]--&gt;&lt;!--[endif]--&gt;Luis MT. (2008). Los diagnósticos enfermeros. Revisión crítica y Guía práctica . ed. Doyma. Barcelona&lt;!--[if !vml]--&gt;&lt;!--[endif]--&gt;Bardají Fandos, T. (2008). El diario reflexivo como herramienta de autoaprendizaje en la formación de enfermería. Revista Nursing Agosto-2008.vol 26(7):52-58 Además da bibliografía reseñada no apartado, se considera bibliografía básica das asignaturas que se recomenda ter cursadas previamente ó Practicum. Ver apartado 9
Bibliografía complementaria	- Kübler-Ross E. (1993). Sobre la muerte y los moribundos. Barcelona. Grijalbo A bibliografía complementaria pode ser incorporada ó longo do curso polos profesores da materia que farán indicacións de libros e /ou artigos de revistas científicas de interese na páxina web da materia.

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Nutrición/661G01009
 Farmacoloxía/661G01011
 Ética profesional, marco legal e filosofía do coidado/661G01016
 Enfermaría clínica III/661G01017
 Enfermaría Xerontolóxica/661G01020
 Estancias Clínicas I/661G01025
 Estancias Clínicas II/661G01026
 Estancias Clínicas III/661G01027
 Estancias Clínicas IV/661G01028
 Estancias Clínicas V/661G01029
 Estancias Clínicas VI/661G01030
 Estancias Clínicas VII/661G01031
 Enfermaría Clínica I/661G01034
 Enfermaría Clínica II/661G01035
 Fundamentos de Enfermaría/661G01107

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Traballo fin de grao/661G01033

Observacións

Tendo en conta o especificado na Memoria do Título é necesario ter superada a materia Estancia Clínica I, II, III ,IV, V, VI é VII para poder matricularse.

(*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías